

AMICULUM

Milí bratři a sestry, milí čtenáři,

Dříve než se pohodlně posadíte a začtete se do nového čísla Amicula, nezapomeňte si zapnout klimatizaci, zabalit si zimní bundu, namazat se opalovacím krémem, připravit si vaše cestovní doklady a mapu!

Proč to všechno? S trochou nadsázky by se dalo říci, že vám nové číslo Amicula nabízí nevšední cestu kolem světa. Společně s bratry Gabrielem a Justinem se vypravíme až do vyprahlé a revoluční Káhiry a na horu Sinaj. S bratrem Klimentem se podíváme na naši školu Lacordaire v Marseille (*někde mezi Evropou, Korsikou a severní Afrikou*). A na závěr se seznámíte s našimi novými spolubratry v Toulouse, jak s našimi sousedy fr. Danielem z Německa a fr. Grzegorzem z Polska, tak i s fr. Gabrielem, který je jediným žijícím finským řeholníkem.

úvodem...

Obsah:

Německo- finsko-polský rozhovor.....	2
Misie na škole Lacordaire	8
Káhira	12

Německo- fínsko-polský rozhovor

V tomto školním roce se náš studentát v Toulouse stal ještě světovejším, protože k francouzským a českým bratřím přibylí tři bratři z dalších tří provincií. Raritou mezi nimi je fr. Gabriel Salmela, jediný žijící finský řeholník vůbec. A tak jsme využili této situace, abychom jim položili několik otázek týkajících se jejich provincií, studií a v neposlední řadě jak se jim žije spolu s Čechy v Toulouse.

.....

Mohl bys nám, prosím tě, trochu představit svou provincii. Na jakém území se rozkládá? Kolik máte bratří? A v kolika konventech?

fr. Daniel Stadtherr: Provincie Teutonie se rozkládá na celém území Německa, kromě jižních zemí Bavorska a Bádenska-Württemberska, které vytváří společnou provincii s Rakouskem. Od šedesátých let máme vikariát v Bolívii, který by se v nejbližší době měl stát samostatnou viceprovincií. V současnosti je nás asi 120 bratří v devíti konventech a to v Berlíně, Hamburku, Kolíně, Düsseldorfu, Mohuči, Brunšviku, Lipsku a Wormsu (domy neuvádím). Bolivijský vikariát má asi třicet bratří.

fr. Gabriel Salmela: Před luteránskou reformou jsme patřili pod provincii Dacii, což je vlastně dánská provincie; první konvent byl založen v Lundu ve Švédsku v roce 1221. V současnosti jsme součástí vikariátu Dacie, která náleží k Francouzské (severní) provincii. Teritorium vikariátu je docela velké, zahrnuje Skandinávii a Finsko, tedy všechny severské země. Je nás patnáct bratří a máme dohromady dva konventy a jeden dům v Helsinkách. A zároveň nesmíme zapomenout na naše mnišky v Nor-

fr. Daniel Stadtherr

sku a na sestry ve Švédsku. No a v Dánsku jsou přítomni naši terciáři a jeden kněz v kněžském sdružení svatého Dominika.

fr. Grzegorz Doniec: Jsem členem polské provincie, která zahrnuje celé Polsko a navíc několik domů mimo ně, například v Mnichově a ve Vitebsku. Máme konventy ve velkých městech (Varšava, Krakov, Gdaňsk, Poznaň, Lublin, Vratislav, Štětíl, Lodž), tak i v menších. Nejstarší konvent byl založen svatým Hyacintem, prvním polským dominikánem, roku 1221 v Krakově. Tento konvent je občas nazýván „mateřským klášteřem“, protože je už přes osm set let formačním domem, kde se vyučuje teologie. Naopak nejnovějším konventem je konvent v Lodži, který byl založen roku 2006. Ve dvaceti konventech naší provincie je asi 450 bratří, mezi nimiž je padesát tři studentů a jedenáct noviců.

Jaké jsou hlavní aktivity bratří ve vaší provincii?

fr. Daniel: Především se zabýváme farní pastoračí, u drtivé většiny konventů máme farnosti. Řada bratří je kaplany v nemocnicích, ve vězeních, pracují se studenty atd. Několik bratří také vyučuje na univerzitě, ale, bohužel jich není mnoho. Nemáme řádové učiliště jako v Toulouse, ale bratři studují na státní univerzitě v Mohuči.

fr. Gabriel: Naše působení je velice různorodé, tak aby se přizpůsobilo životu místní církve, která je menšinová v téměř úplně sekularizované, původně luteránské společnosti. Tak, například máme jednoho bratra, který vyučuje na universitě v Helsinkách, jednoho faráře a jeden z bratří je generálním vikářem biskupa ve Stockholmu. Potom jsou zde bratři, kteří se věnují apoštolátu mezi mládeží a nebo se věnují iniciativě nové evangelizace.

fr. Grzegorz: Bratři se angažují ve více oblastech. Především se však starají o naše farnosti, to znamená, že se podílejí na konferencích, zpovídají, vedou duchovní cvičení, přednáší. Několik bratří také pracuje na školách a na univerzitě. Každý rok v létě bratři organizují v Lednici největší polské setkání mládeže, dále pak různé poutě a letní tábory. Bratři jsou také přítomni na internetu, v rádiu a v televizi.

A pak jsou tu zvláštnosti jednotlivých konventů: v Krakově se nachází liturgické centrum, kde se bratři pomocí kolokvií, internetových stránek a publikováním liturgických knih a liturgické hudby snaží o zvelebení liturgie, a je zde i teologické studium, otevřené také laikům; ve Varšavě je pak Tomistický institut, který se zabývá teologickým výzkumem; v Poznani máme nakladatelství, které vydává katolické knihy a dominikánský měsíčník „W drodze“ atd. Máme také hodně bratří na misiích, tak například v Bělorusku, v Estonsku, v Rusku, v Japonsku, v Africe, v Jeruzalémě, v USA a dokonce i na Aljašce.

Kdes byl v noviciátu a kde jsi pak studoval? Kolik je vás bratří studentů ve vaší provincii?

fr. Daniel: Po ukončení mých studií v oblasti správy majetku v mém rodném Lipsku jsem tři roky pracoval. Právě v Lipsku jsem poznal dominikány a i když to byla dlouhá cesta, tak jsem v září 2007 vstoupil do řádu. Nyní jsem ve čtvrtém ročníku studií. Svůj noviciát jsem strávil ve Wormsu s tříměsíční stáží v Hamburku. Po ukončení noviciátu jsem přešel na již zmiňovaná studia do Mohuče. V naší provincii je nás dohromady třináct bratří studentů, z toho tři bratří jáhni, tři na jazykovém pobytu v zahraničí a zbytek bratří v Mohuči.

fr. Gabriel: Řád jsem poznal v Helsinkách, když jsem studoval na univerzitě. Rok jsem bydlel u bratří a pak jsem strávil rok v noviciátu ve Štrasburku. Další tři bratří z provincie Francie se mnou skládali první sliby. Potom jsem strávil rok v Lille, abych se zdokonalil ve francouzštině a teď jsem na dva roky v Toulouse, abych získal

fr. Grzegorz Doniec

církevně uznávaný diplom z teologie, protože už sice mám ukončené teologické magisterské studium, ale na luteránské fakultě.

fr. Grzegorz: Právě jsem ve třetím ročníku studií, začínám tedy s teologií. Před čtyřmi roky jsem vstoupil do noviciátu v Poznani, kde jsem na konci noviciátu společně s deseti dalšími bratry složil časné sliby na dva roky. A nyní po skončení dvou let filozofie v Krakově jsem se vydal na roční studijní pobyt do Toulouse.

Jak sis zvykl na konvent v Toulouse?

fr. Daniel: V Toulouse jsem od září roku 2011 a od té doby se snažím zabydlet v místním konventu. A myslím, že se mi to docela povedlo, až na ty bílé ponožky! V každém případě mám rád město Toulouse i samotný klášter.

fr. Gabriel: Myslím si, že docela dobře. Pravidelný řeholní život je tu dobře zavedený a je pro mě nosný a také mám rád společný život v komunitě, která je velice mezinárodní.

fr. Grzegorz: Myslím, že to pro mě nebyl žádný velký problém. Již před tím jsem byl několikrát ve Francii a tak jsem si docela rychle a snadno zvykl. Navíc jsem byl velice dobře přijat toulouskými bratry, kteří na mně byli hodní a trpělivě mi všechno ukázali a vysvětlili. Jinak, dominikánský život se všude řídí našimi konstitucemi, tím pádem je zde spousta věcí běžného dominikánského života stejných jako u nás.

Jaké jsou největší rozdíly mezi dominikánským životem v Toulouse a u vás?

fr. Daniel: Především je to velikost konventu, ať už počtem bratří anebo velikostí budovy – u nás už tak velké konventy nemáme. Největší konvent v naší provincii je formační konvent v Mohuči, kde může být okolo patnácti asignovaných bratří. Jinak se mi zdá, že řeholní život v Toulouse je více observantní než u nás. Tak například, u nás nenosíme hábit celý den a nemáme společné rozjímání... Náš život je prostě individuálnější. Také kvůli tomu, se mi občas každodenní společná rekreace a další věci toho typu zdají být náročné...

fr. Gabriel: Konvent v Toulouse je obrovský, vždyť je nás okolo padesáti bratří, zatím co u nás jsou komunity mnohem menší a s větším apoštolským vyzařováním. Z toho vyplývá, že vztahy mezi bratry jsou u nás přímější a rodinnější. A rozdílný je také jazyk, v našem vikariátu se mluví anglicky, protože severské země jsou spíše anglofonní než frankofonní.

fr. Grzegorz: Žijeme podle stejných konstitucí, ale ty nám přece jenom nechávají také docela dost svobody a tím pádem jsou zde i rozdíly. Především je to liturgie: u nás jsme přes určité úpravy zachovali dominikánskou liturgickou tradici: zpíváme hodně gregoriánského chorálu, zachovali jsme strukturu oficia, gesta, postoje, které se v řádu užívaly odnepaměti. V Toulouse se rozhodli tuto tradici zcela opustit a vytvořit úplně jiný způsob modlitby. Fr. André Gouzes vytvořil nové zpěvy, změnili hodně liturgických úkonů a symbolů. Proto mě toulouská liturgie docela překvapila.

Druhá věc, ve které se místní konvent liší, je důraz kladený na studium a vyučování a zároveň chybějící aktivity mezi mladými. Je to prostě jiný způsob vedení dominikánského života, více mnišský. Myslím si, že je stále třeba hledat rovnováhu podle našeho řádového hesla „Contemplata allis tradere“.

Nakonec snad ještě to, že v Krakově je nás padesát bratří studentů, zatím co v Toulouse pouze sedmáct a to více národností. A tím pádem je tady atmosféra ve studentátu domáctější a družnější.

Jaké jsou tvé vztahy s českými bratry? Vidíš nějaké rozdíly mezi Čechy a Francouzi?

fr. Daniel: Řekl bych, že mé vztahy s českými bratry jsou velice dobré. Jsou dobrou protiváhou Francouzů, protože kdyby tu nebyli, tak by to pro mě bylo rozhodně těžší. Většinou jsou milí, zábavní, ochotní pomoci s nějakou službou... Nezdá se mi, že by se čeští bratři nějakým zvláštním způsobem vymezovali ze studentátu, i když jsou občas bokem jen mezi sebou. Nakonec máme stejný problém, a to francouzštinu, takže se mnou soucítí.

A Češi jsou také aktivnější, co se týká společných výletů a nebo rozhovorů...

fr. Gabriel: Zdá se mi, že čeští bratři jsou radostní a snadno přístupní, s citlivostí k římské liturgii, což s nimi sdílím.

fr. Grzegorz: Myslím si, že moje vztahy s českými bratry jsou velice dobré. Jsou sympatičtí, bratrští a zábavní. Mám velice rád jejich způsob chování a smysl pro humor. Jsou starostliví a víckrát mi pomohli. A jaký je rozdíl mezi nimi a Francouzi? Myslím, že mají lepší smysl pro humor, tedy rozhodně bližší tomu mému, slovanské chování i přízvuk a znají spoustu českých filmů a příběhů!

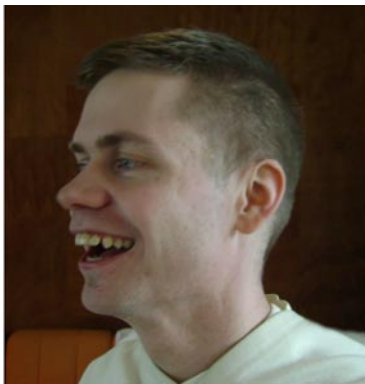
Zažil jsi s českými bratry nějaký silný zážitek a nebo si vzpomeneš na nějakou veselou historku?

fr. Daniel: Jednou jsem se vypravil společně s Gabrielem a Filipem na výlet okolo Toulouse. To bylo dobrodružství! Před ničím se nezastaví a jakoby ani necítili námahu cesty. Z toho jsem si vyvodil, že jsou úplní blázni (*jedná se o oblíbenou hlášku komiksového Obelixe – pozn. red.*). Tedy samozřejmě v tom dobrém slova smyslu.

fr. Gabriel: Zdá se mi, že s nimi zažívám veselé chvíle každý den. Takže, můžu říci, že je to velké štěstí mít zde české bratry, kteří stále vymýšlí nějaké vtipky a tím mě provází v duchu našeho svatého otce Dominika.

fr. Grzegorz: Ano, když jsme společně vyrazili do Pyrenejí. Bylo to v zimě a i když bylo pěkně, tak v horách byla spousta sněhu. Půjčili jsme si sněžnice a s trochou jídla jsme vyrazili na celý den do hor. Hory byly nádherné a atmosféra velice příjemná. Dobře jsme se bavili, byla to prostě úžasná túra.

fr. Gabriel Salmela

Misie

na škole
Lacordaire
v Marseille

Postní období letošního roku jsme začali opravdu neobvykle. Všechno se mohlo v poklidu odehrávat v Bordeaux, mohli jsme se postit o vzduchu a vodě, kdyby nás fr. Pierre-Étienne Veiller OP nebyl pozval do Marseille, kde působí jako duchovní na škole Lacordaire.

Lacordaire je internátní škola zřízená dominikány, která čítá okolo 1500 žáků. Věkové rozpětí sahá od 6 let do 19 let, tedy od prvních tříd základní školy až po nejvyšší, maturitní ročníky. Zdá se že patří k lepším francouzským školám a jejím specifikem je, že tradičně přitahuje velké množství Korsičanů.

Mám-li ve zkratce vytyčit hlavní body misie, budou to asi tyto: viditelné společenství bratří, společná liturgie, diskusní fóra a vstupy ve třídách, osobní rozhovory a svědectví. Na následujících řádkách bych rád šířeji rozvedl nastíněné body.

Společenství bratří

Na školu jsme přijeli jako společenství bratří – něco jako pojízdný konvent, nikoli jako houf jednotlivců obdaraných různým nadáním. Během programu jsme byli vysílání po dvou, což jsme se snažili dodržovat i při stoulování s žáky. Velmi rychle se nám podařilo proniknout do všech struktur a vrstev, nevynechali jsme ani učitelský sbor. Únor, azurová obloha, borovice, prašné plácky mezi budovami a mezi nimi jedenáct dominikánských hábitů. Také doba, kdy jsme zavítali do Marseille, byla velmi příhodná, aby se mohla ukázat různorodost našeho života v plném světle. Opravdovému postu totiž nutně předcházela veselá masopustní večer. Jídelna se zaplni-

la, zpívalo se o sto šest, už tak horkou krev uvedla do varu hra Námitka! Abychom nevynechali ani jeden sval lidského těla, zařadili jsme chytrou veselohru O hádání Postu a Blahobytu, kterou na náměty středověkých dramatspsal bratr Erik. Metoděj hrál Blahobyta (sic!), a aby jeho asketická tvář a pohled nepůsobily příliš protikladně vůči svěřené roli, pro jistotu jsme mu na krk zavěsili prasečí hlavu z papíru. Bratr Erik se skvěle pasoval do role střízlivého a vyzáblého Postu s rybí páteří kolem krku, no a na mě připadla role všestranně zaujatého, sytého a spokojeného soudce-řeholníka, jemuž jihlo srdce při skvěle vystavěné scholastické argumentaci, jakož i tekly sliny při pomyšlení na vypečené jelítko. Jistě si dovedete představit, že bujařejší vstup do noci na Popeleční středu by byl k pohledání.

Bratr Charles-Antoine byl pověřen přípravou liturgie a péčí o školní kapli, kterou se snažil zvelebit. Vybavuji si, že puritánská kaple ve stylu tělocvičny se po jeho zásahu obohatila o les starodávných mosazných svícnu a křížů. Zde jsme se scházeli k celému, řádně zpívanému oficiu, na které jsme postupně zvali žáky, které jsme osobně zvali a tak jejich počet v průběhu týdne rostl. Mimo to jsme sloužili nejméně osmero mší s udělováním popelce pro všechny třídy školního zařízení. Byla snaha pronést povzbudivou kající homilii, ale čtyřikrát opakovat totéž, byť různým způsobem, by zmohlo i nebeské síly, natož smrtelníky. Jeden večer byl věnován animované adoraci a svátosti smířeni. Nebýt zpovědních posil z marseilského konventu, zpovídání by nebylo dost dobře zvládnutelné.

Důležitou součástí našeho působení byly vstupy ve třídách a diskusní fóra. Na každou dvojici vycházely denně v průměru čtyři hodinové návštěvy tříd. Každá třída nás přijala s jiným výrazem ve tváři, někde byl údiv, jinde překvapení, radost i pubertácká otrávenost. To se však mělo v průběhu změnit, takže když jsme odcházeli, atmosféra byla jiná, v drtivé většině případů nad očekávání lepší. A o čem jsme s žáky hovořili? Jako záchranný kruh jsme měli připravené povídání o milosrdenství, ale když vám do třídy napochoduje dvojice mnichů v bílém, kteří

Liturgie

Vstupy ve třídách

jsou navíc ochotni o lecčems mluvit, na téma se nemusí dlouho čekat, samo vyplave. Ať už se otázky točily kolem našeho řeholního života, církve, islámu (*v Marseille velmi citlivé téma!*), měl jsem dopředu jasno, že chci jednoduše promluvit o Ježíši Kristu jako o zachránci a příteli člověka a vyzvat všechny, aby se nebáli a vyznali ho jako Pána a Mesiáše.

„Týdenní pobyt ve škole nám umožnil nejen navštívit třídy, ale také strávit čas s žáky a studenty v modlitbě, zábově i hře. A protože jsme zatím kazatelátka v plenkách, právě toto společné bratrské kázání slovem i skutky nám přineslo nevídanou radost.“

fr. Clement

Mluvil jsem i o svém obrácení, aby viděli, že křesťanství nejsou pouhé poučky z katechismu, ale že s Bohem je možné žít i dnes a to i v Evropě, tedy i v Marseille. Coby cizinec jsem měl, myslím, velkou výhodu, že mému místy rozpačitému výkladu naslouchali velmi pozorně. S některými žáky jsem se potom i osobně setkal a promluvil. Nic jsme nezakrývali, mluvili jsme naprosto otevřeně a byli plně k dispozici. Viděl jsem

v jejich očích radost i slzy, slyšel jsem konkrétní prosby o modlitbu, vedl jsem také vášnivé debaty o démonech a exorcismech. Pokud církev v moderní společnosti ztratí veškerý kredit, jediná oblast, nad níž všem mladým lidem zůstává hlava stát a tají se jim dech, je moc modlitby, která vysvobozuje posedlého z područí zlých duchů.

„Na misi v Marseille mě především zasáhla touha mladých lidí naslouchat – ať už to bylo při liturgii, během vyučovacích hodin či dokonce u stolu – ukázali, že chtějí s námi sdílet svou vlastní zkušenost a své životní osudy.“

fr. Eric

Diskusní fóra se stala specialitou několika obratných řečníků z řad bratří. Arénou se stal školní bufet a úkol nebyl v žádném případě jednoduchý: bratr musel v pěti minutách a deseti bodech představit učení církve na určité aktuální a žhavé téma provokativním způsobem, aby se rozproudila diskuse. Clément s naprostou suverenitou hřímal proti předmanželskému sexu s hesly: *Pryč s masturbací ve dvou!* či *Na Lacordairu je v kurzu čistota!* Na dalších diskusích jsem nemohl být, vím však, že mluvili o církvi, o démonech a dalších populárních lahůdkách.

Co vytknout? Největší slabinu spatřuji v jednorázovosti této misie. Je pěkné udělat prudký nájezd, rozproudit stojaté vody, vyvrátit či alespoň narušit několik zažraných předsudků či dokonce hlásat kérygma. Kritika vyšla

nepřímo z úst některých žáků, kteří se mě ptali, kde by mohli pokračovat. „Moji rodiče to s Bohem nemyslí moc vážně a kamarádi taky ne. V kostele poblíž mého bydliště jsou jenom staré babičky.“ Druhá slabost nebyla vyslovena, ale byla zřejmá. Křesťanství neznamena v prvé řadě řeholník. Většinu mladých lidí, s nimiž jsme se setkali, čeká život v manželství a ve světě všedních problémů. A proto je třeba, aby misie řeholníků byly vždycky doprovázeny skupinou laiků – hochů i dívek, kteří ukážou a řeknou, jak oni žijí s Kristem. Křesťany, přítomné ve školách, je potřeba povzbudit a aktivizovat, aby se nebáli předávat víru svým vrstevníkům, například pomocí deuterokatechumenátu.

Ostatně misie je úkolem celé církve a každého věřícího, marseilské působení ukázalo, že Boží slovo je mocné jak dvojsečný meč, že Kristus dokáže oslovit člověka 21. století.

Misie ad gentes je jedním z mála léků, který postaví ukolébané křesťany našeho věku na nohy. Dominikán zjistí, kde se jeho povolání může v dnešní době v plnosti rozvíjet. Dnes je velkým luxusem být knězem a řeholníkem pouze pro věřící. Jak srozumitelně předat evangelium nevěřícímu či odpadlému, to je otázka, která sv. Dominikovi (*a myslím i nám*) nepoprávala spánku. Marseille nám dalo prostor, abychom se radovali ze svých darů i objevili své slabosti. Marseille se stalo svědkem, jak se bratři sjednotili kolem společného úkolu – hlásat Krista, jemuž patří všechna sláva, čest i klanění, nyní, vždycky a na věky věků.

„Viděl jsem úsměvy, údivo, slzy, zvědavost, ostych, zájem, kroucení hlavou, zažil jsem hrobové ticho, důvěru i projev nesouhlasu. Mladí lidé na Lacordairu plní naději a plánu se nechávají až příliš rychle připravit o iluze, stále jsou však velkoryse otevření něčemu či někomu novému. A tím novým nebyl v našem případě nikdo jiný než Ježíš Kristus.“

fr. Kliment

fr. Kliment

„V dominikánské svornosti je síla a radost.“

fr. David

Káhira

Ohlédnutí
za Egyptem

Říká se, že časový odstup umožňuje lepší vhléd do prožitých událostí. Nyní je tomu již téměř rok, co jsme se já a bratr Gabriel, způsobem hodným k houslím přišedších slepců, ocitli na dva týdny v srdci jedné z mediálně nejrozhlášenějších revolucí současného arabského světa - ve vzrušené metropoli čerstvě postmubarakovského Egypta. Nedávné znovu vyostření atmosféry znovu vyneslo Káhiru na stránky a obrazovky světových médií, dovolím si tedy u té příležitosti krátkou vzpomínku na dva týdny které jsme tam strávili v době, kdy současná situace byla ještě v plenkách.

Účelem naší cesty do Káhiry ovšem nebyla účast na revolučním hnutí. V tomto městě sídlící Dominikánský institut orientálních studií (IDEO), v jehož rámci se již od počátku padesátých let minulého století skupina několika bratří věnuje studiu islámu přímo v jednom z jeho intelektuálních center, pořádá pravidelné studijní pobyty pro kleriky různých provincií za účelem prohloubení jejich znalostí Mohamedova odkazu. Roku 2011 přišla řada na frankofonní oblast (do které jsme byli započteni i my). Politická nestabilita pochopitelně napsala nad celou akci velký otazník, bratři se ale nakonec rozhodli nezrušit ji a my jsme se rozhodli jim důvěřovat. Tomu vděčíme za jedny z nejzajímavějších dvou týdnů v našem dosavadním životě.

Drobná zpestření
při cestě

Nenudili jsme se již od samého počátku. Po několikeré změně data i trasy letu ze strany letecké společnosti nám přípoj v Amsterdamu stejně uletěl a my jsme tak měli příležitost kochat se po dlouhé hodiny umělou travou, stromy, motýly a jinými krásami nizozemského letiště. Následně jsme si užili orientačního běhu přes italskou Malpenzu, v jehož závěru nás díky diplomatickému charismatu bratra Gabriela nakonec přece jen pustili do letadla a tak jsme se v pozdních večerních hodinách ocitli na káhirském letišti. Tam jsme ještě krátce po půlnoci vysvětlili unavené slečně u přepážky, že jsme mívali zavazadla a že bychom je někdy zase rádi měli znovu, a odevzdali se do rukou bratra Jean-Jacquesa Pérennèse, hlavního

organizátora celého projektu. Je to téměř nadlidské úsilí tohoto bratra, čemu vděčí celá akce za úspěšný průběh a naše batohy za návrat k milujícím majitelům.

Sjelo se nás takto patnáct: po jednom bratru z Brazílie, Indie a Spojených států, čtyři z Afriky (*Angola, Rwanda, Senegal, Keňa*) a osm z Evropy (*Francie, Slovensko, Polsko a my, krátkodobě se účastníciho Ira nepočítaje*). Takové setkání bylo už samo o sobě ideální půdou pro rozšiřování obzorů a bourání zažitých klišé – takto jsem jednou, smaže se pod egyptským sluncem, blahopřál angolskému bratru Marmillianovi k tomu, že je jakožto Afričan na podobné klima zvyklý; odvětil mi, že není o nic zvyklejší než já, že když odjížděl, tak u nich sněžilo. Nad rámec této vzájemně obohacující přítomnosti bratří z opačných konců světa jsme ale měli díky úsilí káhirske komunity především neopakovatelnou příležitost čerpat z neuvěřitelně širokého spektra zdrojů, jimiž místo setkání oplývá, navíc ještě spolu s některými dalšími, které tam byly shromážděny u příležitosti našeho příjezdu.

Snahou bylo v omezeném čase, jež jsme měli k dispozici, představit v co nejmenší neúplnosti komplexitu tématu, jímž je islám a dialog s ním. Plán byl tudíž velmi nabitý a subtropické teploty spolu se smogem prosyceným ovzduším („*dýcháním zde denně vykouříte balíček cigaret,*“ *řekli nám a já jsem tomu ochoten věřit*) nám daly při té příležitosti docela zabrat – na vlastní kůži jsme si vyzkoušeli, že hodina práce u nás nemá s hodinou práce v biblickém „domě otroctví“ mnoho co do činění. Program byl rozdělen na tři časově srovnatelné složky.

Účastníci

Program

Přednášky

Tou první byly klasické přednášky, zaměřené na seznámení s islámskou naukou, její historií, literaturou, jeho různými formami, některými z důležitých aspektů jeho myšlení, jakož i s různými zpracováními islámské problematiky ze strany křesťanské teologie atd. Mezi mnoha dalšími bych vyzdvihl pojednání o souvislosti mezi strukturálními a doktrinárními aspekty Koránu od křesťanského experta Michela Cuypere p.f.j. (*jeho publikace Le Festin. Une lecture de la sourate al-Mâ'ida byla r. 2009 vyhlášena íránským ministerstvem kultury knihou roku!*) a prezentaci hadísů, islámské obdoby apoštolské tradice bez jejíž dokonalé znalosti je jakýkoli pokus o teologickou interpretaci Koránu k smíchu (*profesionální vykladači se její obsah učí nazpaměť, a tím se chce opravdu říct nazpaměť*).

Exkurze

Aby procento usínajících bratří nepřekročilo únosnou mez, byl pobyt v přednáškovém sále průběžně střídán dynamičtějšími aktivitami, v první řadě exkurzemi po Káhiře a okolí. Ty byly zaměřené především na islámské historické památky, v menší míře na infrastrukturu koptské církve a notoricky známé objekty egyptského starověku. Navštívili jsme takto mimo jiné muzeum islámského umění, většinu významných káhirských mešit, skutečně orientální tržnici, impozantní město mrtvých (*obývané vzhledem k bytovému problému čím dál tím větším počtem živých*), čtvrť koptských « hadrářů », žijících ze zpracovávání odpadků v podmínkách pro Evropana krátce a jednoduše nepředstavitelných, univerzitu Al Azhar – světové intelektuální centrum sunnitského islámu, kostel na místě, kde se měla zdržovat Svatá rodina, hrob evangelisty Marka, no, a samozřejmě pyramidy se sfinvou, u které nás strašili, že už z ní možná zanedlouho nic nezůstane kvůli spodní vodě.

Káhira

Mezi tím vším se ale jen málo co vyrovnalo dojmu, který na mě udělaly některé káhirské komunikační tahy. Šesti- a víceproudé (*podle momentálního uvážení řidičů*), vesměs bez dopravních značek či přechodů pro chodce, naplněné zároveň autobusy, cyklisty, dobytčími povozy a pobíhajícími dětmi – při tom všem si nevzpomínám, že bychom viděli dopravní nehodu. Tak si kladu otázku, kde děláme v Evropě chybu.

Témata přednášek a exkurzí by sama stačila na naplnění doby mnohem delší než dva týdny, bratři ale nadto dělali všechno proto, aby nezůstalo jen u teoreticko/turistického přístupu. Třetí složkou programu tak byl co nejšířší osobní kontakt s reprezentanty egyptského způsobu žití islámu či žití spolu s islámem. Na audienci nás přijal Velký imám Al-Azharu stejně jako nyní zesnulý papež koptské autokefální církve Šenuda III; své nám o situaci řekli pomocný biskup koptsko-katolické církve i apoštolský nuncius v Káhiře; v rámci debatních večerů i při jiných příležitostech jsme se setkali s množstvím přátel, jež si za dobu svého působení získali jednotliví bratři či Institut jako takový – lékaři, právníci, profesori, novináři, účastníci revolučního hnutí, vesměs muslimové.

Tématem dne byla pochopitelně revoluce – co k ní vedlo, jak se vyvíjí, jaké bude mít dopady. Radost ze svržení diktátora a z naděje na lepší zítřky. Zároveň ale i obavy, velice konkrétní obavy, aby všechny oběti nebyly nadarmo, či aby se situace nezvrhla k něčemu ještě horšímu, než byl Mubarakův režim. Obavy z neochoty armády zříct se moci, již ji nemůže zbavit nikdo jiný než ona sama. Obavy z rostoucího vlivu Muslimského bratrstva a salafistů mezi venkovskou populací a z prosazení islámu saúdského typu, cizího dosavadní egyptské kultuře. A obavy z toho, že Západ bude jen nečinně přihlížet nastolení nové totality. Lapidárně vyjádřeno slovy jedné muslimky: *„Jestli se (po volbách) k moci dostanou fousáci, budou tady za chvílku muset nosit burku i chlapi.“* Míru předvídavosti těchto Egyptčanů může dnes každý posoudit sám. Nám umožnilo právě setkávání s těmito a dalšími z místních lidí lépe si uvědomit složitost toho, čemu se říká islámský svět.

S některými z nich jsme měli posléze možnost se seznámit ještě blíže při společných prázdninách v prázdnou zejícím turistickém středisku Dahab, kam jsme se po dvou týdnech, utahaní jako kořata, vydali posbírat síly k závěrečnému bodu programu – výstupu na horu Sinaj a návštěvě kláštera sv. Kateřiny.

Egyptská revoluce

A nebyl by to dominikánský podnik, kdyby tam na nás nečekala taková třesnička na závěr, že si neodpustím rozšířit se o ní trochu víc do detailu. Díky jižansky svobodnému přístupu k časovému plánu nás západ slunce zastihl už kousek od úpatí Sinaje a nikoli na jeho vrcholku, jak jsme měli původně v úmyslu. Když jsme se tam tudíž po hodině či dvou, a jednom menším astmatickém záchvatu, vydrápali, byla už tma jak v pytli. Křesťanská část výpravy se odebrala slavit mši svatou, aby záhy zjistila, že přítomná kaple je pochopitelně zamčená a klíč střežen v pravoslavném klášteře na úpatí. Jali jsme se tudíž hledat co nejdůstojnější alternativu, za kterou nám nakonec posloužil dvorek jakési malé chaloupky, jehož kamenná zídka neměla coby provizorní oltář v širokém okolí konkurenci. Ve světle měsíce, hvězd a baterky jsme tak začali slavit velikonoční mystérium na hoře, kde měl podle tradice Mojžíš obdržet po vyjití z Egypta desky Desatera. A pak, kolem přímluv, se nám bezprostředně za zády ozvalo po dvou týdnech již velmi dobře známé: „Alááááááh akbar!!!“ Nasucho jsme polkli, uvědomivše si, co je asi zač ta „jakási malá chaloupka“, k níž místní muezin přišel v souladu se svými povinnostmi zpívat adhan. Dodneška si nejsem jist, zda byl víc v šoku on z nás, nebo my z něho. Nás bylo ale naštěstí víc, takže si jenom odzpíval svoje a v tichosti zmizel, my jsme dokončili mši svatou a napodobili ho. A tak se nabízí otázka: jak je to asi dlouho, co se někomu v arabském světě podařilo beztravně slavit eucharistií přímo před vchodem do mešity?

fr. Justin

AMICULUM

Slovenská 14, 772 00 Olomouc

<http://amiculum.op.cz> + amiculum@op.cz

Pro vnitřní potřebu České dominikánské provincie
vydávají bratři klerici téže provincie